

Brüssel, 26. aprill 2023
(OR. en)

8406/23

AGRI 199
AGRISTR 26
RECH 147

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Nõukogu järeldused, mis käsitlevad biomajanduse pakutavaid võimalusi praeguste väljakutsete käsitlemisel, pöörates eritähelepanu maapiirkondadele

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu 25. aprilli 2023. aasta istungil heaks kiidetud nõukogu järeldused, mis käsitlevad biomajanduse pakutavaid võimalusi praeguste väljakutsete käsitlemisel, pöörates eritähelepanu maapiirkondadele.

Nõukogu järeldused, mis käsitlevad biomajanduse pakutavaid võimalusi praeguste väljakutsete käsitlemisel, pöörates eritähelepanu maapiirkondadele

Euroopa Liidu Nõukogu,

TULETADES MEELDE

- nõukogu 29. novembri 2019. aasta järeldusi ajakohastatud biomajanduse strateegia kohta;
- nõukogu järeldusi strateegia „Talust taldrikule“ kohta;
- nõukogu järeldusi, milles käsitletakse uut ELi metsastrateegiat aastani 2030;
- nõukogu järeldusi säästva sinise majanduse kohta;

VÕTTES ARVESSE

- Euroopa rohelist kokkulepet;
- strateegiat „Talust taldrikule“;
- uut ELi metsastrateegiat aastani 2030;
- elurikkuse strateegiat aastani 2030;
- ELi mullastrateegiat aastani 2030;
- ringmajanduse tegevuskava;
- ühist põllumajanduspoliitikat ja liikmesriikide strateegiakavasid;
- paketi „Eesmärk 55“ ja kava „REPowerEU“ eesmäärke;
- komisjoni eduaruannet ELi biomajanduse strateegia rakendamise kohta;
- komisjoni teatist „Maapiirkondade arengu pikaajaline visioon – Tugevamad, ühendatud, vastupanuvõimelised ja jõukad ELi maapiirkonnad 2040. aastaks“;
- komisjoni teatist „Rohelise kokkuleppe tööstuskava kliimaneutraalsuse ajastuks“;
- liidu rahvusvahelisi kohustusi kestliku arengu, kaubanduse, keskkonnakaitse ning kliimamuutustega kohanemise ja nende leevendamise valdkonnas;

- 6.–7. oktoobril 2022 Brüsselis toimunud kõrgetasemelise konverentsi „Biomajandus – Euroopa roheline kokkuleppe võimaldamine keerulisel ajal“ („The Bioeconomy - Enabling the European Green Deal in Challenging Times“) tulemusi;
- eesistujariigi Rootsi poolt 27.–28. veebruaril 2023 Stockholmis korraldatud konverentsi „Elu biomajanduses“ tulemusi;

TÕSTES ESILE

kestliku ja ringluspõhise biomajanduse olulist rolli praeguste probleemide lahendamisel, eelkõige kliima, elurikkuse, energeetika ja toiduga kindlustatuse valdkonnas, ning selle tähtsust liidu majanduse jaoks, eelkõige selleks et pakkuda olulisi tooteid, suurendada konkurentsivõimet, mitmekesistada sissetulekut ning luua töökohti maapiirkondades ja rannikualadel, aidates samal ajal kaasa liidu püüdlustele edendada rohepööret ja suuremat vastupanuvõimet tervikliku ja valdkonnaülese lähenemisviisi raames, mis tagab poliitikavaldkondade vahelise sidususe, °

1. RÕHUTAB biomajanduse rolli ELi vastupanuvõime tagamisel ja praeguste probleemide lahendamisel, võttes eelkõige arvesse, et kui bioressursipõhised tooted on kestlikult hangitud ja toodetud, võivad need aidata suurendada vastupanuvõimet ja isemajandamissuutlikkust; TUNNISTAB, et nii kliimaprobleem kui ka Venemaa ebaseaduslik, põhjendamatu ja provotseerimata agressioonisõda Ukraina vastu on toonud veelgi enam esile vajaduse tõhustada üleminekut puhtale ja taastuvale energiale, kestlikele fossiilkütusevabadele materjalidele ning kestlikele, vastupidavatele ja õiglastele toidusüsteemidele;
2. TUNNISTAB, et kestlikult toodetud biomassile ja jääkmaterjalidele tuginev biomajandus on nii rohe- ja õiglase ülemineku võimaldaja kui ka selle tulemus, aidates kaasa kestliku arengu eesmärkide saavutamisele, võttes võrdselt arvesse kestlikkuse keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku mõõdet; RÕHUTAB kestliku ja ringluspõhise biomajanduse kesksel rollil kliima ja keskkonna jaoks ning Euroopa roheline kokkuleppe ja selle strateegiate eesmärkide saavutamisel;

3. RÕHUTAB, et biomajandus on valdkondadeülene ja terviklik kontseptsioon, mis võib tasakaalustada kestlikkuse kõiki kolme mõõdet; ning RÕHUTAB, et biomajandus tugevdab ringmajandust ja mõjutab seda taastuvate ressursside ning põllumajandusest, toiduainete tootmisest, metsandusest, kalandusest, vesiviljelusest ja veest ning orgaanilistest jäätmevoogudest, sealhulgas kodumajapidamistest pärit bioressursipõhiste kõrvalvoogude ressursitõhusa kasutamise kaudu; RÕHUTAB, et biomajanduse sektorid on sageli omavahel seotud, mis aitab edendada koostoimeid ning laiendada ja tugevdada nende sektorite vahelisi suhteid; TUNNISTAB, et biomajandus sõltub suurel määral tervetest ja vastupidavatest ökosüsteemidest ning et kestliku ja ringluspõhise biomajanduse arendamisel ja kasutuselevõtmisel tuleks edendada biomajanduse ja elurikkuse vahelist koostoimet;
4. TERVITAB eduaruannet ELi biomajanduse strateegia rakendamise kohta ja tegevuskava rakendamisel tehtud üldisi positiivseid edusamme, sealhulgas riiklike ja piirkondlike biomajanduse strateegiate väljatöötamist ning erainvesteeringute, idufirmade ning teadusuuringute ja innovatsiooni kaasamist biotoorainel põhinevates tööstusharudes; NÕUSTUB, et tegevuskava tulevasel rakendamisel tuleb arvesse võtta Venemaa Ukraina-vastase ebaseadusliku, põhjendamatu ja provotseerimata agressioonisõja mõju näiteks toiduga kindlustatusele ja energiajulgeolekule, ning et tugev ELi biomajanduse strateegia, mis keskendub kestlikkuse kõigile kolmele mõõtmele, võib aidata saavutada Euroopa rohelises kokkuleppes esitatud eesmärgi; MÄRGIB lisaks, et aruandes rõhutatakse vajadust käsitleda mitmesuguseid maale ja merele avalduvaid surveid ja neid kõrvaldada ning tagada kestlikumad tarbimisviisid;
5. RÕHUTAB biomajanduse rolli elujõuliste maapiirkondade jaoks, esmatootjate kaasamiseks kliimameetmetesse ja rohepöördesse ning töökohtade, majanduskasvu ja võrdsete võimaluste loomiseks ja säilitamiseks kogu ELis ja selle piirkondades; RÕHUTAB kestlike lahenduste tähtsust maapiirkondades ning seda, kui oluline on tagada esmatootjatele, maaomanikele, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning muudele maapiirkondade osalejatele suurem ja mitmekesine sissetulek biomajandussektorites, sealhulgas uute lisaväärtusahelate ja ärimudelite kaudu, millesse need tootjad on täielikult integreeritud;

6. TUNNISTAB biomajanduse tähtsust innovatsiooni toomisel maapiirkondadesse ning rolli, mida mängib olemasolevate rahastamisvahendite, sealhulgas ühise põllumajanduspoliitika, programmi „Euroopa horisont“, Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi, Euroopa taaste- ja vastupidavusrahastu, Ühtekuuluvusfondi, programmi „Life“, innovatsioonifondi ning õiglase ülemineku fondi vastastikku täiendaval viisil kasutamine; TUNNISTAB arukate külade ning põllumajanduse tootlikkust ja kestlikkust käsitleva Euroopa innovatsioonipartnerluse (EIP- AGRI) sarnaste algatuste ja uue idufirmakülade kontseptsiooni tähtsust;
7. TUNNISTAB kestliku ja ringluspõhise biomajanduse rolli kohalikul ja piirkondlikul tasandil kättesaadavate ressursside väärtustamisel, arendades selleks uusi sektoriüleseid ja omavahel seotud kestlikke ja sotsiaalselt õiglasi lisaväärtusahelaid; sellega seoses RÕHUTAB, et oluline on tunnustada ja kasutada piirkondlikke ja kohalikke eripärasid, sealhulgas väikeste, geograafiliselt eraldatud majanduste ja äärepoolseimate piirkondade eripära;
8. TUNNISTAB biomajanduse väärtust ELi maapiirkondade arengu pikaajalise visiooni ja ELi maaelu arengu tegevuskava rakendamisel ning biomajanduse tähtsust maapiirkondades ühtekuuluvuse, sealhulgas sotsiaalse õigluse ja õiglase ülemineku edendamisel;
9. RÕHUTAB toidusüsteemis toimuva ülemineku tähtsust ning vajadust täiendavalt uurida biomajanduse, uuenduslike meetodite ja muude looduspõhiste tavade potentsiaali tervisliku ja täisväärtusliku toidu ja sööda tootmisel, võttes samal ajal arvesse ettevaatuspõhimõtet;
10. RÕHUTAB biotoorainel põhinevate ressursside potentsiaali sellistes sektorites nagu keemiatööstus, ehitus, tekstiili- ja pakenditööstus ning bioressursipõhiste materjalide suurema turunõudluse potentsiaali tööstusökosüsteemides ja laiemates väärtusahelates; RÕHUTAB süsinikdioksiidi säilitamise tähtsust taastuvates materjalides ja toodetes;

11. TUNNISTAB innovaatilise toitainete majandamise, korduskasutamise ja ringlussevõtu, biotoorainel põhinevaid väetisi kasutava kestliku põllumajanduse ning kestliku loomakasvatuse, näiteks pindalapõhise loomakasvatuse tähtsust, ja RÕHUTAB nende panust sellise toitaineringluse loomisel, mis minimeerib toitainete kadu ja saastet ning pakub samal ajal alternatiive fossiilkütustel põhinevatele või imporditud toitainetele ning edendab sõltumatut ja elujõulist Euroopa põllumajandussüsteemi, mis tugevdab toiduga kindlustatust;
12. MÄRGIB, et biomajandus lisati lahutamatu aspektina ühele aastate 2023–2027 ühise põllumajanduspoliitika erieesmärgile, ning KUTSUB komisjoni ÜLES esitama ülevaate selle kohta, kuidas on biomajandust käsitletud liikmesriikide strateegiakavades, ja võtma asjakohaseid järeldusi; INNUSTAB komisjoni kaaluma biomajanduse kasutuselevõttu erieesmärgina muudes poliitikavaldkondades ja vahendites;
13. RÕHUTAB, et biomajanduse arendamisel on tähtis rakendada kaasavat lähenemisviisi ning et eelkõige on vaja kaasata esmatootjad ja teha nendega tihedat koostööd, ning RÕHUTAB põllumajandus- ja metsaühistute rolli; RÕHUTAB, et biomajanduse edukaks arendamiseks on oluline noorema põlvkonna osalemine;
14. RÕHUTAB metsade multifunktsionaalset rolli ning metsaomanike ja -majandajate, aktiivse kestliku metsamajandamise ja metsandussektori olulist rolli biomajanduses; RÕHUTAB, et metsapõhiste toodete ressursitõhus ja kestlik tootmine ja kasutamine edendab CO₂ säilitamist ja annab võimaluse fossiilseid ressursse asendada ning aitab kaasa kestlikule ja ringluspõhisele biomajandusele ning muudele Euroopa roheline kokkuleppe eesmärkidele;
15. TUNNISTAB ELi sinise biomajanduse, sealhulgas vetikasektori potentsiaali luua töökohti ranniku- ja maapiirkondades, taastada Euroopa merealaid ja mageveeresse ning tuua Euroopa turule väikese CO₂-jalajäljega tooteid;

16. RÕHUTAB ressursitõhusa ja kestlikult toodetud bioenergia rolli fossiilsetest energiaallikatest sõltuvuse vähendamisel, sealhulgas selles, et väheneks ELi sõltuvus Venemaa fossiilsetest energiaallikatest;
17. TUNNISTAB, et toiduga kindlustatuse tagamine on ELi jaoks strateegilise tähtsusega; TUNNISTAB potentsiaali, mis on põllumajandusliku toidutööstuse jäätmetel, et toota alternatiivseid biotoorainel põhinevaid ressursse kestlikuks kasutamiseks eri sektorites, ning mittetraditsiooniliste veeallikate potentsiaali niisutamisel; RÕHUTAB, et biometaanitootmine biojäätmest ja bioressursipõhistest kõrvalvoogudest vähendab põllumajanduse, transpordi ja muude sektorite keskkonna- ja kliimajalajälge;
18. TUNNISTAB tööstusmõõtme tugevat rolli rohe-, digi- ja õiglasel üleminekus, eelkõige uuenduslikes väärtusahelates osalevate VKEde, ettevõtjate ja idufirmade rolli; TUNNISTAB vajadust tuua teadusuuringute ja innovatsiooni edusammud turule lähemale ning tagada bioressursipõhiste toodete parem konkurentsivõime turul ning vajadust tagada teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni ning tööstuspoliitika parem kooskõla, et toetada eesmärgi kiirendada üleminekut teadusuuringutelt tööstuslikule tootmisele, sealhulgas kaaludes biomajanduse tööstusliidu ja klastrite väljaarendamist; TUNNISTAB, et on vaja võimestada väikesi ja keskmise suurusega osalejaid, kuna neil puuduvad sageli vahendid teadusuuringuteks ja innovatsiooniks ning seetõttu ei saa nad laieneda; MÄRGIB, et komisjoni teatises „Rohelise kokkuleppe tööstuskava kliimaneutraalsuse ajastuks“ viidatakse bioressursipõhiste asendusainete väljatöötamisele;
19. RÕHUTAB, et biomajanduse arendamiseks on vaja kvalifitseeritud tööjõudu, eelkõige maapiirkondades; TERVITAB komisjoni jõupingutusi edendada biomajandusega seotud haridust ja oskuste arendamist; TUNNISTAB vajadust arendada edasi kättesaadavaid biomajandusega seotud haridussüsteeme, sealhulgas kutseõpet;

20. RÕHUTAB, et teadusuuringud, innovatsioon ja investeeringud on peamised tegurid, mis võimaldavad ELis üleminekut kestlikule ja ringluspõhisele biomajandusele; TUNNISTAB ELi ja liikmesriikide erinevate olemasolevate rahastamisvahendite võimalusi ning vajadust kaasata erasektorist täiendavaid investeerimisvooge, et veelgi toetada kestliku biomajanduse kasutuselevõttu; INNUSTAB komisjoni edendama uuenduslike vahendite ja tehnoloogiate kasutuselevõttu ning tegema need kättesaadavaks kõigile põllumajandustootjatele, sealhulgas loomakasvatajatele, vesiviljelustootjatele ja metsamajandajatele; TUNNISTAB, et on vaja täiendavat innovatsiooni kasutuselevõttu põllumajanduse teadmussiirde- ja innovatsioonisüsteemi (AKIS) raames ning et biomajanduses on oluline roll partnerlustel, testimisel ja katsetamiskeskondadel;
21. TUNNUSTAB komisjoni jõupingutusi poliitikameetmete teadmusbaasi parandamiseks biomajanduse teadmuskeskuse ja biomajanduse seiresüsteemi kaudu; ning RÕHUTAB teadusuuringute ja innovatsiooni ning programmi „Euroopa horisont“ rolli, sealhulgas Euroopa teadus- ja innovatsioonipartnerluste, näiteks Bioressursipõhise Ringmajandusega Euroopa Ühisettevõtte, Euroopa innovatsioonipartnerluste ja nutika spetsialiseerumise strateegiate rolli selle toetamisel;
22. TUNNUSTAB algatuse BIOEAST raames tehtud edusamme; INNUSTAB komisjoni ja liikmesriike seda koostööd tugevdama ning KORDAB, et liikmesriikides, kus edusammud on aeglased, on vaja kestliku ja ringluspõhise biomajanduse süsteemide arendamist toetada, kasutades poliitilist toetust ja muid mehhanisme, sealhulgas sarnaseid algatusi, kaasates võib-olla partnerriike; TUNNISTAB piirkondadevaheliste koostöövõrgustike väärtust kogemuste, teadmiste ja parimate tavade vahetamisel. Tuleks hõlbustada teadmussiiret vähem arenenud piirkondadesse ja maapiirkondadesse. KUTSUB seetõttu komisjoni ÜLES analüüsima, kuidas saab edendada teadmussiiret ja osalemist teadus- ja innovatsioonitegevuses vähem arenenud piirkondades ja maapiirkondades, sealhulgas äärepoolseimates piirkondades;

23. TUNNISTAB vajadust rahvusvahelise koostöö järele biomajanduse valdkonnas, et lahendada ühiseid ülemaailmseid probleeme; TUNNISTAB samuti biomajanduse pakutavat võimalust edendada rahvusvahelisi protsesse ja kohustusi;
24. KUTSUB liikmesriike ja nende piirkondi ÜLES jätkama kestliku ja ringluspõhise biomajanduse terviklikku ja koordineeritud kasutuselevõttu ning jätkama tööd biomajanduspoliitika kui tugiraamistikuga, et suunata kestlikku ja õiglast üleminekut ning integreerida biomajandus paremini teistesse poliitikavaldkondadesse; VÕTAB TEADMISEKS riski, et biomassi kättesaadavuses võib tekkida lünki ning TUNNISTAB riiklike ja piirkondlike kestliku biomassi strateegiate rolli; RÕHUTAB piiriülese koostöö tähtsust biomajanduse arendamisel;
25. KUTSUB komisjoni ÜLES integreerima biomajandust paremini kõikidesse poliitikavaldkondadesse ning tagama sidusa ja tõhusa poliitika, mis toetab biomajanduse arendamist kogu väärtusahelas ja võimaldab ära kasutada selle pakutavaid lahendusi, tegeledes samal ajal regulatiivsete tõketega; MÄRGIB, et Euroopa uuenduslike bioressursipõhiste lahenduste kasutuselevõtuks ja kestliku bioenergia arendamiseks on vaja terviklikku, sidusat, prognoositavat ja pikaajalist poliitikaraamistikku; RÕHUTAB, et Euroopa poliitikas on vaja arvesse võtta ja ära kasutada biomajanduse piirkondlikke ja kohalikke eripärasid;
26. MÄRGIB, et Euroopa roheline kokkuleppe raames on vastu võetud või läbirääkimisel mitu seadusandlikku ettepanekut, mille eesmärk on suunata EL roheüleminekule, lõppeesmärgiga saavutada 2050. aastaks kliimanetraalsus ning toetada ELi ümberkujundamist õiglaseks ja jõukaks, nüüdisaegse ja konkurentsivõimelise majandusega ühiskonnaks;
27. NÕUAB TUNGIVALT, et komisjon parandaks oma mõjuhinnanguid, et võtta paremini arvesse õigusaktide, strateegiate ja biomajanduse arendamise vahelist poliitilist sidusust, nende ühist panust liidu eesmärkide saavutamisse ning nende kumulatiivset mõju maakasutusele, toorainevarudele ja energiaressurssidele;

28. KUTSUB komisjoni ÜLES esitama enne järgmist strateegiaperioodi ja pärast ELi tasandi meetmete põhjalikku hindamist ajakohastatud ELi biomajanduse strateegia ja tegevuskava, tuginedes käesolevatele nõukogu järeldustele, võttes arvesse eduaruannet ELi biomajanduse strateegia kohta ning muutusi Euroopas ja seda ümbritsevas maailmas; KUTSUB komisjoni ÜLES esitama vahepeal nõukogule igal aastal aruande oma seonduvate meetmete kohta.
-